

Az iskolai bántalmazás megelőzésének és kezelésének protokollja

A házirend 4.számú melléklete

I. Általános rendelkezések

1. A protokoll célja a tanulók közötti és a tanulókat érintő bántalmazás megelőzése, felismerése, egységes eljárásrend szerinti kezelése, valamint az érintettek támogatása.

2. A protokoll hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára és alkalmazottjára, az intézményben munkát végző egyéb személyekre, továbbá a szülőkre az őket érintő rendelkezések körében.

3. A protokollt alkalmazni kell

a) az intézmény területén és a tanítási idő alatt,

b) az intézmény által szervezett programon, kiránduláson, táborban, versenyen, a helyszíntől függetlenül, - c) az iskolába tartó és onnan hazafelé vezető úton, ha az eset az intézményi közösséghez kapcsolódik, - d) az intézmény tanulói közötti online bántalmazás esetén akkor is, ha az tanítási időn kívül vagy az intézmény területén kívül történt.

4. Bántalmazás az a szándékos magatartás, amely másnak fizikai, érzelmi vagy szociális sérelmet okoz, és amelyre együttesen jellemző

a) a szándékosság,

b) az ismétlődés vagy a fenyegetettség tartós állapota, és

c) az erőviszonybeli különbség, amely folytán az érintett nehezen tudja megvédeni magát.

5. Nem minősül bántalmazásnak az egymáshoz hasonló helyzetben lévő tanulók közötti konfliktus, vita vagy kölcsönös csúfolódás. Az ilyen esetet az intézmény konfliktuskezelés keretében rendezi.

6. A 4. pont b) alpontja szerinti feltétel hiányában is bántalmazásként kell kezelni azt az egyszeri cselekményt, amely tartós félelem keltésére alkalmas, vagy a testi épséget, egészséget, emberi méltóságot súlyosan sérti, így különösen a testi sértést, a szexuális tartalmú zaklatást, a megalázó felvétel készítését vagy terjesztését és a súlyos fenyegetést.

7. A bántalmazás formái: fizikai, verbális, szociális vagy kapcsolati, tárgyi, valamint online bántalmazás. Online bántalmazásnak minősül a beleegyezés nélküli felvételkedés és megosztás, az álprofil létrehozása, a csoportból való kizárás és az üzenetekkel való zaklatás is.

8. A protokoll alkalmazása során érvényesülő elvek: - a) a gyermek mindennek felett álló érdeke, - b) mindkét fél meghallgatása az intézkedés meghozatala előtt, - c) az arányosság, a tanuló életkorának és értelmi fejlettségének figyelembevétele (Nkt. 58. § (11), 20/2012. EMMI r. 57. § (3)), - d) a megalázó bánásmód tilalma (Nkt. 46. § (2)), - e) a jelzést tevő védelme, - f) a titoktartás (Nkt. 42. § (1)).

II. Felelősök

9. A gyermekvédelmi és a protokollal összefüggő feladatokat az intézményben

Feladat	Felelős
A jelzések fogadása, nyilvántartása, a határidők figyelemmel kísérése	Győri Daniné Péter Enikő
Akadályoztatása esetén helyettesíti	Kovácsné Szomolányi Erika
Döntés az intézkedésről, gyermekvédelmi jelzés, hatósági eljárás kezdeményezése	intézményvezető
Az osztályközösség kezelése, kapcsolattartás a szülőkkel, utánkövetés	osztályfőnök
Az érintett tanulók ellátása	iskolapszichológus:

10. Az intézmény valamennyi alkalmazottja köteles a bántalmazás észlelése esetén a IV. fejezet szerint eljárni.

11. Iskolapszichológus hiányában az intézmény a pedagógiai szakszolgálathoz fordul.

III. Megelőzés

12. Az intézmény évente legalább 4 alkalommal osztályfőnöki vagy etika óra keretében, korosztályhoz igazított tartalommal foglalkozik a témával, kitérve a szemlélői szerepre és a tudatos internethasználatra.

13. Az osztály a tanév elején közösen alakítja ki együttélési szabályait.

14. Az intézmény minden tanév elején ismerteti a protokollt az alkalmazottakkal, ideértve az új belépőket, továbbá 2 évente továbbképzést biztosít.

15. Az ügyeleti rendet úgy kell kialakítani, hogy a felügyelet kiterjedjen a mosdókra, öltözőkre, folyosóvégekre, az ebédszünetre, valamint a tanítás előtti és utáni időszakra.

16. Az intézmény a protokollt a honlapján közzéteszi, és a tanév eleji szülői értekezleten ismerteti.

17. Az intézmény jól látható helyen kifüggeszti a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság internetes tájékoztató és segítségnyújtó szolgálatának elérhetőségét (Nkt. 25. § (5e)).

18. Az intézmény évente egy alkalommal anonim kérdőíves felmérést végez a tanulók biztonságérzetéről. Az eredményt a nevelőtestület megtárgyalja, és annak alapján határozza meg a következő tanév megelőzési feladatait.

IV. Jelzés

19. Bántalmazást jelezhet az érintett tanuló, a szemlélő tanuló, a szülő, az intézmény bármely alkalmazottja és bármely külső személy.

20. A jelzés megtehető

a) szóban bármely pedagógusnak, az osztályfőnöknek, az iskolapszichológusnak vagy a 9. pont szerinti felelősnek,

b) írásban a 9. pont szerinti felelősnek címezve,

c) az igazgatói iroda melletti helyen elhelyezett gyűjtődobozba, névtelenül is.

21. A névtelen jelzést is meg kell vizsgálni.

22. Az az alkalmazott, aki bántalmazást észlel vagy arról tudomást szerez,

a) azonnal közbelép, ha a cselekmény folyamatban van, és biztosítja az érintett tanuló biztonságát,

b) esetmegbeszélést kezdeményez az adott osztályban vagy csoportban nevelő-oktató munkát végzők bevonásával (20/2012. EMMI r. 131. § (3)),

c) a tudomásszerzést követő munkanap végéig jelzést tesz a 9. pont szerinti felelősnek.

23. A 22. pont c) alpontja szerinti jelzést akkor is meg kell tenni, ha az alkalmazott az esetet a helyszínen rendezettnek tekinti.

24. A jóhiszemű jelzés miatt a jelzést tevőt hátrány nem érheti. E szabály megsértése tanuló részéről a házirend megszegésének minősül. Ha a jelzést követően az érintett tanulót újabb sérelem éri, azt önálló, súlyosabb megítélésű esetként kell kezelni. Az alkalmazottat a jogszerű bejelentése miatt ért hátrányos intézkedés jogellenes (2023. évi XXV. törvény 41. §).

V. Az eljárás

25. Ha a tanuló biztonsága veszélyben van, az intézmény a vizsgálattól függetlenül azonnal gondoskodik az érintettek elkülönítéséről. Az elkülönítés nem irányulhat az érintett tanuló kizárására foglalkozásból vagy programból, nem lehet határozatlan idejű, és annak célját, időtartamát, valamint a felügyelet módját rögzíteni kell.

26. Az eljárás határidői:

Cselekmény	Határidő
A jelzés visszaigazolása	1 munkanap
A vizsgálat megkezdése	2 munkanap
A vizsgálat lezárása	10 munkanap, egy alkalommal 5 munkanappal meghosszabbítható
A szülő tájékoztatása a lezárásról	3 munkanap
Első utánkövetés	2 hét
Második utánkövetés	6 hét

27. A határidő meghosszabbításáról a szülőt tájékoztatni kell.

28. A vizsgálat során

a) az érintett tanulókat külön-külön kell meghallgatni; együttes meghallgatásuknak vagy szembesítésüknek nincs helye,

b) a szemlélőket meg kell hallgatni,

c) a rendelkezésre álló bizonyítékokat rögzíteni kell; online bántalmazás esetén a képernyőképet a jelzéssel egyidejűleg kell rögzíteni,

d) a kérdezés az életkorhoz igazodó és nem sugalmazó; kiskorú tanuló kérésére a meghallgatáson olyan felnőtt vehet részt, akiben a tanuló megbízik,

e) az eljárás eseményeit az 1. melléklet szerinti esetlapon kell rögzíteni.

29. Szexuális jellegű cselekmény gyanúja esetén a tanuló további kikérdezését mellőzni kell, és a VIII. fejezet szerint kell eljárni.

VI. Intézkedések

30. Az érintett tanuló támogatása körében az intézmény

a) tájékoztatja őt az eljárás menetéről,

b) biztosítja az iskolapszichológus kiemelt segítségét (20/2012. EMMI r. 131. § (3)),

c) figyelemmel kíséri a közösségben elfoglalt helyzetét,

d) szükség esetén átmenetileg módosítja az ülésrendet, a felügyeleti rendet vagy a szüneti tartózkodási helyet oly módon, hogy az az érintett tanulót ne korlátozza.

31. Ha a viselkedési probléma ismétlődő jellegű, az intézményvezető értesíti az iskolapszichológust, és meghatározza azt az időpontot, amelyen a tanuló köteles a tanácsadáson részt venni (20/2012. EMMI r. 131. § (4)).

32. A bántalmazó magatartást tanúsító tanulóval szemben alkalmazható

a) nevelési eszköz: beszélgetés, a következmények feldolgozása, jóvátétel, szociális készségfejlesztés, a 31. pont szerinti tanácsadás,

b) a házirendben nevesített fegyelmező intézkedés,

c) fegyelmi büntetés, kizárólag fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal (Nkt. 58. § (3)-(4)).

33. Nem alkalmazható

a) az osztályközösségtől vagy a foglalkozásoktól való határozatlan, illetve hosszabb idejű elvonás,

b) a tanórákról való eltiltás,

c) a szabad levegőn töltött szünet megvonása,

d) az osztályt érintő kollektív büntetés,

e) a házirendben nem nevesített fegyelmező intézkedés,

f) olyan intézkedés, amely hatásában fegyelmi büntetésnek felel meg, fegyelmi eljárás lefolytatása nélkül.

34. Tíz év alatti tanulóval szemben fegyelmi eljárás nem indítható (Nkt. 58. § (5)). Ebben az esetben a 32. pont a) és b) alpontja, valamint a VIII. fejezet szerinti gyermekvédelmi jelzés alkalmazandó.

35. Ugyanazért a kötelességzegésért csak egy fegyelmi büntetés állapítható meg (Nkt. 58. § (11)).

36. A fegyelmi eljárás megindítását megelőzően a tanuló és a szülő figyelmét írásban fel kell hívni az egyeztető eljárás igénybevételeének lehetőségére (20/2012. EMMI r. 53. § (3)). Az egyeztető eljárásra a 20/2012. EMMI rendelet 53-54. §-a irányadó azzal, hogy bántalmazás esetén az egyeztető eljárás akkor alkalmazható, ha azt a sérelmet elszenvedő fél maga kéri.

37. Fegyelmi eljárás nem indítható, ha a kötelezettségszegés óta három hónap eltelt (20/2012. EMMI r. 53. § (1)). Az intézmény a belső eljárását ennek figyelembevételével folytatja le.

38. Az egyeztető eljárás megállapításai és a megállapodásban foglaltak az osztályközösségben csak akkor vitathatók meg, ha ezt a felek az írásbeli megállapodásban kikötötték (20/2012. EMMI r. 53. § (5)). Ennek hiányában az osztályfőnök az esetet a személyes részletek közlése nélkül dolgozza fel a közösséggel.

VII. A szülő tájékoztatása

39. Az intézmény mindkét érintett tanuló szülőjét tájékoztatja.

40. A szülővel a saját gyermekével összefüggő adat közölhető, kivéve ha annak közlése súlyosan sértene a gyermek testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődését (Nkt. 42. § (2)).

41. A szülővel nem közölhető

- a) a másik tanulóval szemben alkalmazott fegyelmező intézkedés vagy fegyelmi büntetés tartalma,
- b) a másik tanuló családi, szociális vagy egészségi körülménye,
- c) a másik tanulóról készült pszichológusi vagy szakértői vélemény,
- d) a másik tanuló korábbi, más ügyben keletkezett előzménye.

42. Ha a szülő az eljárás eredményével nem ért egyet, panasszal fordulhat az intézményvezetőhöz, ezt követően a fenntartóhoz.

VIII. Gyermekvédelmi jelzés és hatósági eljárás

43. Az intézmény a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagja (Gyvt. 17. § (1) c)). Az alkalmazott a jelzési kötelezettségét az intézményvezető útján teljesíti; ehhez az érintett vagy a szülő beleegyezése nem szükséges (Nkt. 42. § (3)).

44. Az intézmény

- a) jelzéssel él a család- és gyermekjóléti szolgálatnál, ha a tanuló veszélyeztetettsége fennáll (Gyvt. 17. § (2) a)),
- b) hatósági eljárást kezdeményez a gyámhatóságnál a tanuló bántalmazása, súlyos elhanyagolása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén (Gyvt. 17. § (2) b)).

45. Veszélyeztetettség az olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n)). A tartós, ismétlődő bántalmazás, ideértve a kiközösítést és az online zaklatást, e feltételt kimerítheti.

46. Kiemelt veszélyeztető okra utaló körülmény, így a tanuló szexuális bántalmazására, fizikai bántalmazására vagy elhanyagolására utaló körülmény, továbbá a tanuló által megkísérelt öngyilkosság észlelése esetén (Gyvt. 17. § (4d))

a) az alkalmazott haladéktalanul, legkésőbb három munkanapon belül kezdeményezi az intézményvezetőnél a jelzést,(öngyilkosságra veszélyeztetésnél azonnal)

b) az intézményvezető a kezdeményezéstől számított három munkanapon belül teljesíti a jelzési vagy kezdeményezési kötelezettséget, illetve tesz feljelentést (Gyvt. 17. § (4a)-(4b)).

47. A 46. pont szerinti kötelezettség megszegése bűncselekmény (Btk. 209/A. §).

48. A jelzést írásban kell megtenni, és annak megtörténtét, időpontját és címzettjét az esetlapon rögzíteni kell.

49. Szexuális jellegű cselekmény gyanúja esetén az intézményvezető még aznap értesíti a rendőrséget és a gyámhatóságot.

50. Ha az intézmény a veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy ha a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, megkeresi a gyermek- és ifjúságvédelem területén működő szervezetet vagy hatóságot (20/2012. EMMI r. 129. § (3)).

51. Ha fegyelmi eljárás során merül fel a tanuló veszélyeztetettsége, az intézményvezető jelzi azt a gyermekjóléti szolgálatnak, indokolt esetben a gyámhatóságnak (20/2012. EMMI r. 57. § (4)).

52. Az intézményt és alkalmazottait általános büntetőjogi feljelentési kötelezettség nem terheli; feljelentés megtételére a 46. és 49. pont szerinti esetben, illetve az intézményvezető mérlegelése alapján kerül sor.

IX. Alkalmazottat érintő bejelentés

53. Ha a bejelentés az intézmény alkalmazottjára vonatkozik, a bejelentést az intézményvezetőnél kell megtenni. Ha a bejelentés az intézményvezetőre vonatkozik, azt közvetlenül a fenntartónál kell megtenni, és a gyermekvédelmi jelzést az azt észlelő alkalmazott közvetlenül teszi meg.

54. A VIII. fejezet szerinti gyermekvédelmi jelzési kötelezettség ebben az esetben is fennáll, és azt a munkajogi eljárástól függetlenül teljesíteni kell.

55. Fegyelmi vétség alapos gyanúja esetén a munkáltatói jogkör gyakorlója köteles a fegyelmi eljárást megindítani, a tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül (2023. évi LII. törvény 72. § (6)). Az intézmény a belső vizsgálatát ennek figyelembevételével folytatja le.

56. A vizsgálatot nem vezetheti az, aki az érintett alkalmazottal alá- vagy fölérendeltségi viszonyban áll.

57. Ha az intézménynél vagy a fenntartónál belső visszaélés-bejelentési rendszer működik, a bejelentés annak keretében is megtehető (2023. évi XXV. törvény 18. § (1)).

X. Utánkövetés, nyilvántartás, adatkezelés

58. Az eset lezárását követő két hét elteltével az osztályfőnök mindkét tanulóval külön beszélget, és annak eredményét az esetlapon rögzíti.

59. Hat hét elteltével ismételt visszamérésre kerül sor. Ha a helyzet nem rendeződött, az esetet újra kell nyitni.

60. Az esetlapokat a 9. pont szerinti felelős tartja nyilván. Az iskolapszichológusi anyagot a titoktartásnak megfelelően ettől elkülönítetten, szűkebb hozzáféréssel kell kezelni. Az iratokhoz a nevelőtestület tagjai közül az érintettek férhetnek hozzá.

61. Az adatkezelés jogalapja az intézményre vonatkozó jogi kötelezettség és a közfeladat ellátása (Nkt. 41. §, Gyt. 17. §). Az adatkezeléshez a szülő hozzájárulása nem szükséges.

62. Egészségügyi adat az eseteírásba csak a feltétlenül szükséges körben kerülhet.

63. Az iratok megőrzési ideje: fegyelmi ügy iratanyaga esetén a jogviszony megszűnésétől számított tíz év (Nkt. 41. § (10)), egyéb esetben 5 év.

64. Az intézmény évente személyazonosításra alkalmatlan összesítést készít az esetek számáról, típusáról, helyszínéről és időbeli megoszlásáról. Az összesítést a nevelőtestület megtárgyalja.

XI. Záró rendelkezések

65. A protokollt a nevelőtestület a diákönkormányzat és az SZK véleményének kikérésével fogadja el (Nkt. 25. § (4)).

66. A protokoll a házirend mellékletét képezi. Az abban hivatkozott fegyelmező intézkedéseket a házirendnek nevesítenie kell (20/2012. EMMI r. 5. § (1) f)).

67. A protokollt évente, továbbá minden olyan esetben felül kell vizsgálni, amikor annak alkalmazása során hiányosság merült fel.

1. melléklet: Esetlap

Sorszám: / 20.....

A jelzés időpontja

A jelzés módja

szóbeli / írásbeli / névtelen

A jelzést tevő

Az esemény időpontja és helye

Az érintett tanuló

A bántalmazó magatartást tanúsító tanuló

Szemlélők

Az esemény leírása

Azonnali intézkedés

Esetmegbeszélés időpontja, résztvevői

Meghallgatások időpontja, résztvevői

A vizsgálat megállapítása

Az intézkedés és indoka

Iskolapszichológusi ellátás

A szülő tájékoztatása: időpont, mód

Gyermekvédelmi jelzés: megtörtént / nem, időpont, címzett

Figyelemfelhívás az egyeztető eljárásra

Utánkövetés 2 hét

Utánkövetés 6 hét

Lezárás dátuma

Aláírás

2. melléklet: Tájékoztató a tanulónak

Amit elvárunk

Tisztelettel bánj a többiekkel. Ne tegyél olyat mással, amit magadnak sem szeretnél. Ez nemcsak az ütésre igaz, hanem a csúfolásra, a kizárásra, és arra is, amit online írsz valakiről.

A vitát beszélj meg. Veszekedni szabad, bántani nem. Ha nem megy egyedül, kérj segítséget egy tanártól. Ez nem árulkodás.

Ha látod, hogy valakit bántanak, ne nézd tétlenül. Nem kell közbeavatkoznod, ha félsz. Két dolgot viszont mindig tehetsz: szólsz egy felnőttnek, és később odamész ahhoz, akit bántottak.

Ha téged bántanak

Nem a te hibád, és nem kell egyedül megoldanod.

Szólj bárkinek, akiben megbízol: tanárnak, osztályfőnöknek, az iskolapszichológusnak, a szüleidnek. Ha nem akarsz kimondani, írd le, és dobod be a helyen lévő dobozba. Névtelenül is megteheted.

Amit ígérünk: - Meghallgatunk. - Elmondjuk, mi fog történni. - Aki jelez, azt emiatt nem érheti hátrány. - Két hét múlva és hat hét múlva újra megkérdezzük, rendben vagy-e.

Ha valakit bántasz

Először beszélgetünk veled, és téged is meghallgatunk. Közösén végiggondoljuk, mit lehet helyrehozni. Ha kell, az iskolapszichológus is segít.

Ha újra előfordul, írásban rögzítjük, miben állapodunk meg, és tájékoztatjuk a szüleidet. Az igazgató időpontot ad az iskolapszichológushoz, és azon részt kell vened.

Ha ezután sem áll meg, az iskola a házirendben leírt intézkedéseket alkalmazza, és fegyelmi eljárást indíthat. Erről a szüleidet írásban értesítjük, és téged is meghallgatunk. Előtte felajánljuk, hogy egy közös beszélgetésen próbáljátok rendezni.

Minden intézkedés, ami veled történhet, benne van a házirendben.

3. melléklet: Tájékoztató a szülőknek

Jelzés. Ha úgy látja, hogy gyermekét bántalmazás éri, jelezze az osztályfőnöknek vagy az intézmény gyermekvédelmi felelősének. A jelzést egy munkanapon belül visszaigazoljuk, és két munkanapon belül megkezdjük a vizsgálatot.

Az eljárás. A vizsgálatot tíz munkanapon belül lezárjuk, és három munkanapon belül tájékoztatjuk Önt az eredményről, valamint arról, milyen intézkedés történt gyermeke védelmében. Két és hat hét elteltével visszamérünk.

A tájékoztatás korlátja. Nem adhatunk tájékoztatást arról, hogy a másik tanulóval szemben milyen intézkedés történt, és nem adhatjuk ki a másik tanuló adatait. Ugyanez a védelem illeti meg az Ön gyermekét is.

Gyermekvédelmi jelzés. Az intézmény törvényben meghatározott esetekben köteles jelzést tenni a család- és gyermekjóléti szolgálat felé. Ehhez a szülő hozzájárulása nem szükséges, és az intézmény ilyenkor nem mérlegelhet.

Büntetőeljárás. A tizennegyedik életévét be nem töltött gyermek a bántalmazás körébe tartozó cselekmények miatt büntetőjogilag nem vonható felelősségre.

Panasz. Ha az eljárás eredményével nem ért egyet, panasszal fordulhat az intézményvezetőhöz, ezt követően a fenntartóhoz.

Kérésünk. Ne vegye fel közvetlenül a kapcsolatot a másik tanulóval vagy annak szülőjével a vita rendezése céljából.